Załącznik nr 1

do pisma Zn. spr.: ZO-7310-24/2014

z dnia 06.11.2014 r.

Zasady wyznaczania powierzchni ochronnych oraz ekosystemów reprezentatywnych na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu

I. Obowiązująca definicja oraz kryteria wyznaczania powierzchni ochronnych (wg aktualnej wersji standardu - FSC-STD-POL-01-01-2013, obowiązującej od 20 stycznia 2014 roku)

1. Treść wskaźnika 6.2.10.:

Wymaga się wyznaczenia stref ochronnych i powierzchni ochronnych w celu maksymalizacji ich wpływu na zachowanie i ochronę bioróżnorodności w zależności od ich wielkości (np. poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych, chronionych mokradeł, utrzymanie powierzchni naturalnych).

Rozmiar i położenie stref ochronnych i powierzchni ochronnych są odpowiednie dla zapewnienia ciągłej obecności rzadkich i zagrożonych gatunków (wskaźnik 6.2.1. i aneks nr 1 do Standardu FSC) oraz ekosystemów referencyjnych (kryterium 6.4.).

Łącznie powierzchnie wyznaczone dla celów ochrony bioróżnorodności z tytułu wskaźników 6.2.10 i 6.4.1 są nie mniejsze niż 10 % powierzchni certyfikowanej.

Uwaga: strefy ochronne i powierzchnie ochronne mogą stanowić powierzchnie nieleśne. Mogą zawierać mokradła, powierzchnie otwarte oraz mogą spełniać różne cele (np. mogą być zlokalizowane częściowo na zboczach podatnych na erozję, w celu ochrony zasobów wodnych). Jednakże, w każdym przypadku, ich wyznaczenie musi być uzasadnione przede wszystkim dążeniem do maksymalizacji ochrony bioróżnorodności w jednostce gospodarowania.

Komentarz FSC Polska:

*Strefy **ochronne** i powierzchnie **ochronne** (Conservation zones and protection areas) to zdefiniowane tereny, które są stworzone i utrzymywane przede wszystkim dla ochrony gatunku, siedliska, ekosystemu, cech naturalnych lub innych specyficznych dla siedliska wartości ze względu na ich znaczenie dla środowiska naturalnego i kulturowego lub w celu monitoringu, oceny lub badań, niekoniecznie wykluczając możliwość prowadzenia działań gospodarczych. Dla celów Zasad i Kryteriów, te terminy są używane zamiennie, bez zaznaczania, że jeden ma większe znaczenie dla konserwacji lub ochrony niż drugi. Termin „tereny **chronione**" (powierzchnia chroniona) nie jest używany na określenie terenów, o których tu mowa, ponieważ ta definicja zakłada prawny lub oficjalny status, w wielu krajach oparty na narodowych prawnych regulacjach. W kontekście Zasad i Kryteriów, zarządzanie na tych terenach powinno polegać na ochronie czynnej, a nie biernej.*

Przykłady powierzchni wg FSC Polska:

Przykłady stref ochronnych i powierzchni ochronnych:

1) lasy uznane za ochronne decyzją ministra właściwego do spraw środowiska (w odniesieniu do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa) lub starosty (w odniesieniu do lasów pozostałych). Kategorie ochronności tych lasów wymienione są w § 1 p. 1-7 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. Nr 67 poz. 337);

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

2) drzewostany znajdujące się w ekstremalnym warunkach wzrostu, np.: w strefie górnej granicy lasu, na siedliskach wilgotnych i bagiennych, na źródliskach i w ich bezpośrednim otoczeniu, na wydmach zagrożonych erozją, na stromych zboczach, w zapadliskach górniczych i w rejonach zniszczonych lub strefach zagrożenia przez przemysł;

3) drzewostany znajdujące się bezpośrednio przy źródliskach, rzekach, jeziorach, a także w miejscach kultu religijnego i wokół drzew matecznych, gdzie zaleca się kształtowanie ekotonów;

4) otuliny parków narodowych i rezerwatów, parki krajobrazowe wraz z ich otulinami, użytki ekologiczne, tereny sukcesji leśnych, powierzchnie korytarzy ekologicznych i ekotonów, drzewostany nasienne, powierzchnie nieleśne (np. nieużytki, wychodnie skalne, torfowiska, wody) wyznaczone w celu maksymalizacji ochrony różnorodności biologicznej jednostki gospodarowania.

Wytyczne do wyznaczania powierzchni ochronnych[1] na terenie RDLP we Wrocławiu:

W ramach wyznaczonych powierzchni ochronnych powinny zostać wybrane powierzchnie o szczególnych wartościach przyrodniczych.

W zarządzie RDLP we Wrocławiu powierzchnie ochronne wyznaczane są głównie na terenach leśnych w granicach korytarzy ekologicznych, które swoim zasięgiem obejmują obszary parków krajobrazowych.

Według zapisów Art. 5 pkt. 2. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. nr 92 poz. 880) korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migracje roślin, zwierząt lub grzybów. Do opracowania zasięgu korytarzy ekologicznych na Dolnym Śląsku wykorzystano warstwy utworzone w ramach opracowania: *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża, dla Ministerstwa Środowiska w ramach programu PHARE PL0105.02, 2005.*

Natomiast w parkach krajobrazowych dąży się do zachowania wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych w ramach zrównoważonego rozwoju. Znaczna część parków krajobrazowych na terenie RDLP we Wrocławiu, z uwagi na cenne przedmioty ochrony, została także objęta ochroną w ramach sieci Natura 2000. Dzięki przyjętym zasadom wyznaczania powierzchni ochronnych, dodatkowa ochroną zostaną objęte fragmenty korytarzy ekologicznych, które nie znajdują się w granicach sieci Natura 2000.

[1] *w celu uniknięcia błędnego stosowania terminów bardzo zbliżonych (strefy ochrony gatunkowej, a strefy ochronne) powierzchnie wyznaczone wg wskaźnika 6.2.10 będą określane przy pomocy terminu „powierzchnie ochronne”,*

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

II. Obowiązująca definicja oraz kryteria wyznaczania ekosystemów reprezentatywnych (referencyjnych).

Aktualna wersja standardu **(FSC-STD-POL-01-01-2013**), obowiązująca od 20 stycznia 2014 roku wprowadza nową treść wskaźnika 6.4.1.:

Zarządzający lasami o dużych powierzchniach wyznacza, zachowuje i zaznacza na mapach przykłady istniejących w krajobrazie ekosystemów (tzw. ekosystemy referencyjne, Representative Sample Areas). W pierwszej kolejności, jako ekosystemy referencyjne wyznaczane są powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego. Takie obszary, stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji w naturalnym stanie.

We wcześniejszej wersji standardu **(SW-STD-POL-2010-04)** wskaźnik 6.4.1. brzmiał następująco:

Zarządzający lasami o dużych powierzchniach zachowuje przykłady istniejących ekosystemów w swym stanie naturalnym stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru tych zasobów, a także zaznacza na mapach. Takie enklawy i obszary objęte ochroną prawną, tam gdzie w planach ich ochrony ustalono taką potrzebę, są wyłączone z użytkowania. W przypadku terenów leśnych, za ekosystem uznaje się typ siedliskowy lasu. Ekosystem referencyjny jest zachowany w ilości nie mniejszej niż 1% jego powierzchni w ramach jednostki certyfikowanej. Łączna powierzchnia zachowywanych ekosystemów jest nie mniejsza niż 5% powierzchni jednostki certyfikowanej.

W obowiązującym standardzie FSC dla Polski nie narzuca się minimalnej powierzchni ekosystemów reprezentatywnych (referencyjnych) w ramach jednostki certyfikowanej (5% powierzchni), ale we wskaźniku 6.2.10. wskazuje się, że łączna powierzchnia obszarów wyznaczonych dla celów ochrony bioróżnorodności z tytułu wskaźników 6.2.10 oraz 6.4.1 nie jest mniejsza niż 10 % powierzchni certyfikowanej.

Treść pozostałych wskaźników dotyczących ekosystemów reprezentatywnych (referencyjnych) nie uległa zmianie. Zatem podtrzymane zostają regulacje (wskaźnik 6.4.2., wskaźnik 6.4.4.) mówiące o tym, że *zarządzający lasami dużej powierzchni: wybór obszarów leśnych objętych ochroną według wymagań z punktu 6.4.1., będzie prowadzony w oparciu o rozpoznanie kluczowych walorów biologicznych między innymi poprzez konsultacje z jednostkami naukowymi, z organizacjami przyrodniczymi oraz z samorządami.* oraz o tym, że *nie pozyskuje się drewna na obszarach wskazanych we wskaźnikach 6.4.1 lub 6.4.3*[dot. lasów innych własności].

Def. wg przejściowego Standardu dla Polski SW-STD-POL-2010-04: Ekosystemy reprezentatywne [Representative ecosystems] *- reprezentatywne przykłady istniejących ekosystemów zachowywane w swym stanie naturalnym, stosownie do zakresu działań gospodarczych oraz unikalnego charakteru danych zasobów (w przypadku terenów leśnych, za ekosystem uznaje się typ siedliskowy lasu), w których zachowano wszystkie możliwe fazy rozwoju danego ekosystemu. W lasach gospodarczych w celu zachowania reprezentatywnych przykładów istniejących ekosystemów można wyznaczyć jednostki kontrolne (w gospodarce przerębowej) oraz ostępy (w gospodarce zrębowej) o jak najbardziej jednolitym typie siedliskowym lasu, w których głównym celem prowadzenia gospodarki leśnej jest zachowanie tego typu siedliskowego lasu i wszystkich możliwych faz rozwoju tego ekosystemu, włączając użytkowanie lasu, które jest niezbędne do kreowania najmłodszych faz rozwojowych tych ekosystemów.*

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

Komentarz wg FSC Polska:

Ekosystemy referencyjne to powierzchnie w stanie naturalnym lub maksymalnie zbliżonym do naturalnego i stosownie do ich planów są pozostawione bez ingerencji. Nie pozyskuje się drewna na obszarach wskazanych jako ekosystemy referencyjne.

Przykłady powierzchni:
Przykłady ekosystemów referencyjnych:
1) rezerwaty przyrody;
2) strefy ochrony całorocznej wokół miejsc lęgowych;
3) drzewostany wyłączone z użytkowania dla ochrony siedlisk w obszarach o znaczeniu wspólnotowym (Natura 2000) – powierzchnia ustalana jest w trakcie opracowywania planów zadań ochronnych i planów ochrony dla ostoi Natura 2000.

Wytyczne do wyznaczania ekosystemów reprezentatywnych na terenie RDLP we Wrocławiu:

Ekosystemy reprezentatywne należy wyznaczać na powierzchniach leśnych i nieleśnych, w których zadania gospodarcze określone w planie urządzenia lasu (PUL) aktualnie są bądź powinny być ograniczone ze względu na pełnienie istotnych funkcji przyrodniczych oraz niektórych innych funkcji poza gospodarczych, m.in. na obszarach i stanowiskach:

a) istniejących i projektowanych (wg opisu w PUL – POP) rezerwatów (wszelkie prace są tam regulowane decyzjami RDOŚ, planami ochrony rezerwatu lub zarządzeniami wprowadzającymi zadania ochronne),,

b) istniejących i projektowanych (wg opisu w PUL – POP) użytków ekologicznych (ewentualne prace wynikają z celu ochrony i wymagają zgody organu ochrony przyrody – decyzji Rady Gminy),

c) istniejących zasiedlonych stref całorocznych ochrony gatunkowej (powołanych w trakcie realizacji aktualnego PUL), bądź projektowanych przez nadleśnictwo (w przypadku potwierdzonego nowego stanowiska gatunku);

d) wszystkich znanych powierzchni Państwowego Monitoringu Przyrody (siedlisk i gatunków) znajdujące się na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych (lokalizacja przedmiotowych powierzchni monitoringowych była nadleśnictwom przekazywana przez RDLP),

e) priorytetowych chronionych leśnych siedlisk przyrodniczych (*9180, *91E0, *91D0, *91I0) oraz rzadkich w regionie siedlisk chronionych (9150 czy 9410a) a także w wydzieleniach leśnych z priorytetowymi nieleśnymi siedliskami „punktowymi" (*6110, *6120, *6210, *6230, *7110, *7210, *7220, *8160 i inne) - **zarówno w obszarach sieci Natura 2000, jak poza nimi**; siedliska powinny być zachowane według aktualnej dokumentacji w stanie doskonałym lub dobrym (zwłaszcza jeśli chodzi o prawidłowy skład gatunkowy drzewostanu oraz jego wiek);

f) chronionych gatunków zwierząt (**zarówno w obszarach sieci Natura 2000, jak poza nimi**) :

- priorytetowych (wilk, pachnica dębowa),

- zagrożonych wyginięciem (głuszec, cietrzew i inne);

g) stanowiących chronione leśne siedliska przyrodnicze, które znajdują się w doskonałym lub dobrym stanie zachowania (zwłaszcza jeśli chodzi o prawidłowy skład gatunkowy

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

drzewostanu oraz jego wiek), w wydzieleniach leśnych z „punktowymi" chronionymi siedliskami nieleśnymi, w wydzieleniach z przyrodniczymi siedliskami nieleśnymi oraz w wydzieleniach stanowiące stanowiska chronionych gatunków zwierząt (np. jelonek rogacz, kozioróg dębosz) bądź roślin (np. „strefowa" zanokcica serpentynowa) – **przede wszystkim w granicach obszarów siedliskowych Natura 2000 (ewentualnie w bezpośrednim ich sąsiedztwie**;

h) gdzie znajdują się drzewostany, które powinny być wyłączone z użytkowania z powodu dużej niedostępności całego wydzielenia bądź znaczącej jego części, zwłaszcza stanowiące ponadto zinwentaryzowane lub potencjalnie cenne siedlisko lub prawdopodobne stanowiska chronionych gatunków lub/i drzewostany znajdujące się na terenie parków krajobrazowych – na stromych stokach, strefie górnej granicy lasu, tereny wąwozów, kamieńców, gołoborzy, wychodni skalnych, wydzielenia z miejscami o podłożu torfowym lub miejscowymi zabagnieniami oraz niewielkimi zbiornikami wodnymi, na powierzchniach źródliskowych itd.,

i) uznanych za lasy ochronne pełniące funkcje glebochronne oraz wodochronne („*chroniące glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem, powstrzymujących usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin* oraz *chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulujących stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałów"*), zwłaszcza stanowiące zinwentaryzowane lub potencjalnie cenne siedlisko lub prawdopodobne stanowiska chronionych gatunków lub/i drzewostany znajdujące się na terenie parków krajobrazowych.

Należy unikać typowania ekosystemów reprezentatywnych w następujących sytuacjach:

1) na terenach obszarów specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 w wydzieleniach stanowiących chronione siedlisko leśne o nieprawidłowym stanie zachowania dotyczącym znacząco niezgodnego z oznaczonym siedliskiem przyrodniczym składu gatunkowego drzewostanu, bądź przeważania młodszych faz rozwojowych wymagających intensywnych zabiegów hodowlanych (pielęgnacji, czyszczeń i cięć trzebieżowych). Ograniczenie gospodarowania narażałaby te chronione ekosystemy na utrwalanie się struktury niezgodnej z siedliskiem. Ponadto dodatkowe problemy mogą przy audycie wynikać z oceny prac podjętych na siedlisku niewłaściwie zaklasyfikowanym podczas sporządzania dokumentacji PZO (np. dyskusyjny skład gatunkowy odnowienia sztucznego, kierunek popieranego składu odnowienia naturalnego).

Wyjątkiem od stosowania powyższej zasady może być jedynie sytuacja, gdy zniekształcone co do składu gatunkowego lub młodsze fazy rozwojowe drzewostanów znajdują się w miejscach szczególnie niedostępnych (stok o znacznym nachyleniu, obecność skał, tereny zabagnione itp.).

2) we wszystkich wydzieleniach w danym obszarze Natura 2000 w danym nadleśnictwie, stanowiących siedlisko przyrodnicze narażone na szkody biotyczne i abiotyczne – np. we wszystkich jaworzynach, które w ostatnim czasie wykazują choroby jawora (i jest widoczna tendencja rozprzestrzeniania choroby!) czy lasach łęgowych z malejącym udziałem jesionu (ze względu na zamieranie).Tam ingerencja (zadania ochronne dla przedmiotu ochrony) będzie musiała polegać na cięciach sanitarnych oraz na sztucznych odnowieniach dla zachowania siedliska. Zawsze należy pamiętać o istotnym warunku reprezentatywności siedlisk włączanych do ekosystemów reprezentatywnych (zwłaszcza podczas weryfikacji aktualnych zasobów drzewostanów referencyjnych).

3) w wydzieleniach, w których znajdują się cenne gospodarczo odnowienia naturalne lub uprawy, a także w wydzieleniach, w których w najbliższych latach zachodzi konieczność prowadzenia cięć pielęgnacyjnych oraz cięć sanitarno – selekcyjnych w drzewostanach.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

4) w wydzieleniach, w których istnieje bardzo często konieczność cięć interwencyjnych - w bezpośrednim sąsiedztwie dróg publicznych oraz cieków wodnych zagrażających stale systemom komunikacyjnym oraz siedzibom ludzkim, a także w bezpośrednim sąsiedztwie parkingów i miejsc postoju pojazdów, szlaków turystycznych i miejsc odpoczynku oraz siedzib ludzkich – gdyż stwarza to trudności z pozostawieniem jakiejkolwiek masy drewna na powierzchni z uwagi na ryzyko kradzieży czy spalenia, a także jeżeli jest to stromy stok - ryzyko obsunięcia się pozostawionego drzewa na drogę lub tamowania przepływu cieków wodnych.

Zasady gospodarowania w ekosystemach reprezentatywnych:

1. W ekosystemach reprezentatywnych nie prowadzi się planowego użytkowania lub prowadzi się ograniczone działania gospodarcze, stosownie do zakresu ochrony tych powierzchni.

2. Działania dozwolone w ekosystemach reprezentatywnych powinny być realizowane w zakresie określonym przez:

a. plany ochrony (zadań ochronnych), sporządzone dla danej formy ochrony przyrody w formie aktów prawnych wydanych przez organy ochrony przyrody,

b. Rozporządzenie Ministra Środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej lub akty powołujące lasy ochronne,

c. instrukcję ochrony lasy, nakładającą obowiązek dbałości o stan sanitarny lasu, w tym ochronę przed rozwojem szkodliwych owadów oraz patogenicznych grzybów,

d. zasady powszechnej ochrony życia oraz mienia.

3. Działania opisane w punkcie 2 Nadleśniczy prowadzi samodzielnie.

4. W przypadku konieczności zniesienia statusu drzewostanu referencyjnego z danej powierzchni, nadleśnictwo występuje z wnioskiem do RDLP we Wrocławiu o zmianę statusu powierzchni, gdzie został wyznaczony ekosystem reprezentatywny.

Uzasadnienie:

Ze względu na wymóg ograniczonej do minimum ingerencji człowieka w rozwój i trwanie drzewostanów stanowiących fragmenty najlepiej wykształconych ekosystemów, za najbardziej wskazane uznać należy tereny zakwalifikowane jako formy powierzchniowej ochrony przyrody, gdzie cele przyrodnicze nie podlegają dyskusji. W kontekście monitoringu może być tutaj przydatna fachowa dokumentacja dokonywana przez zewnętrzną, niezależną instytucję w postaci ocen i opracowań uznanych przez organ nadzorujący, np. RDOŚ.

W pierwszej kolejności należy zatem wytypować formy powodujące całkowite wyłączenie z planowego gospodarowania (rezerwaty, strefy całorocznej ochrony gatunkowej), gdzie ewentualne pozyskanie drewna wynika jedynie z potrzeb ochrony. Ponieważ jednak Wskaźnik 6.4.1. wskazuje jedynie warunkowe ograniczenie pozyskania ”takie enklawy i obszary objęte ochroną prawną, tam gdzie w planach ich ochrony ustalono taką potrzebę, są wyłączone z użytkowania”, jako ekosystemy reprezentatywne mogą być zatem uznawane także inne formy ochrony przyrody (obszary Natura 2000 czy parki krajobrazowe), wymienione w ustawie o ochronie przyrody, a także lasy ochronne, wymienione w ustawie o lasach. Ograniczenia związane z prowadzeniem gospodarki leśnej na tych terenach, w tym dotyczące pozyskania z nich drewna, powinny być uzależnione od planów ochrony (planów zadań ochronnych, zadań

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl

ochronnych lub decyzji organów ochrony przyrody) przewidzianych dla danej formy ochrony przyrody lub w przypadku lasów ochronnych od zasad zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej oraz od wskazań w aktach powołujących lasy ochronne.

Ze względu na dynamikę środowiska przyrodniczego oraz nieprzewidywalność czynników „poza gospodarczych" (abiotycznych, biotycznych, antropogenicznych) należy mieć na uwadze, że nie można realizacji idei ekosystemów reprezentatywnych opierać tylko na ochronie biernej. Taki sposób ochrony może stać się przyczyną rozpadu tych drzewostanów, jak również doprowadzić do degradacji powierzchni sąsiednich. Dlatego też w wyznaczonych ekosystemach reprezentatywnych służby terenowe powinny wykonywać wszystkie czynności konieczne z ochrony lasu, w tym usuwanie drzew zasiedlonych przez szkodliwe owady lub patogeniczne grzyby, a także usuwać drzewa uszkodzone przez czynniki abiotyczne zagrażające trwałości lasu. Takie działania są uzasadnione ze względu na dbałość o stan sanitarny lasu, tym bardziej kiedy poprzez intensywny obrót drewnem oraz materiałem szkółkarskim z eksportu coraz częściej do polskiej przyrody trafiają organizmy kwarantannowe. Dodatkowo wskutek zmian klimatycznych niektóre grzyby saprofityczne przyjmują charakter patogeniczny, a wobec złożoności czynników chorobowych osłabiających kondycję cennych drzewostanów (np. dębowych, jesionowych, jaworowych, olszowych). Jedynym możliwym przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się chorób jest wycinka zainfekowanych bądź obumarłych drzew i wywóz drewna z lasu. Należy podkreślić, że wszelkie czynności związane z cięciami sanitarnymi są ściśle kontrolowane, a w przypadku trudności z określeniem sprawcy decyzja jest podejmowana na podstawie ekspertyzy wydanej przez pracowników Zespołu Ochrony Lasu.

Drewno martwe w ekosystemach reprezentatywnych powinno być pozostawianie w miarę możliwości według wskazówek opisanych w dokumentach takich jak plan urządzenia lasu (PUL), program ochrony przyrody (POP), prognoza oddziaływania na środowisko (POOŚ) sporządzona dla PUL, plany zadań ochronnych (PZO) i plany ochrony obszarów sieci Natura 2000. Należy przy tym uwzględniać nadrzędność zasad ochrony lasu, zasad dotyczących szkodnictwa leśnego, wymogów wynikających z zagrożenia przeciw pożarowego oraz pozostałych wymogów dotyczących ochrony życia i mienia ludzkiego.

W przypadku, kiedy w ekosystemie reprezentatywnym dojdzie do sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dla życia, zdrowia bądź mienia ludzi, należy bezwzględnie podjąć decyzję o usunięciu tych drzew, z zachowaniem procedur opisanych w piśmie z dnia 27.08.2012 r., Zn.spr.: ZO-732 6/2012 (w zależności od formy ochrony przyrody i organu kompetentnego do wydania decyzji) – bez konieczności dodatkowej konsultacji z Dyrektorem RDLP. Pisma skierowane do właściwych organów należy wysyłać jedynie do wiadomości RDLP.

Sporządził: Grażyna Góral, Katarzyna Adamczyk

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu, ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław
tel.: +48 71 377 17 00, fax: +48 71 328 24 01, e-mail:rdlp@wroclaw.lasy.gov.pl